

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Міжнародна стратегія
економічного розвитку регіону**

**Международная стратегия
экономического развития региона**

**International Strategy
of Region Economic Development**

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 3–5 вересня 2013 року)

Суми
Сумський державний університет
2013

очищення від етикеток, металевих і інших домішок. Отриманий при цьому матеріал за виглядом нагадує мармур.

Перспективний спосіб утилізації ТПВ – газифікування. Широке впровадження газогенераторних технологій (піролізу ТПВ) дозволить одночасно вирішити дві проблеми: очистити значні території від ТПВ й утилізувати останні з метою отримання енергії. Проблема накопичення й утилізації ТПВ потребує системного підходу на державному рівні.

На даний момент суспільство зіткнулося з важливою проблемою – електронні відходи. Переробка електронних відходів досягається за рахунок повторного використання та модернізації. Екологічні та соціальні вигоди від повторного використання включають зменшення попиту на нову продукцію і зменшення використання сировини; зменшення кількості чистої води та електроенергії для виробництва; зниження кількості відходів на звалищах.

Альтернативним методом є подрібнення, коли матеріал передається для подрібнення у сепаратор з механізмами екранування та гранулювання для поділу на металеві та пластикові частини, які потім надходять на переплавку або заводи переробки пластмаси. Такі машини переробки повністю закриті і у них діє система збору пилу.

Держава повинна застосовувати такі економічні інструменти щодо зниження утворення відходів:

- схема «Платиш стільки, скільки викидаєш». Передбачає оплату послуг компаній, що займаються вивезенням та утилізацією відходів, відповідно до ваги відходів.

- податки на захоронення, утилізацію та/або транспортування відходів. Податки мають фіксовану ставку.

- «товарні «сертифікати». Якщо той чи інший споживач виробляє меншу кількість відходів, він може продати свою квоту іншим споживачам.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТАЛОГО ТУРИЗМУ

Денисова І. В.

Сумський державний університет, Україна

Індустрія туризму є найпотужнішою галуззю в світі, яка володіє дуже великим потенціалом та охоплює широкий спектр різних видів економічної діяльності. На відміну від інших галузей економіки для туризму характерні висока ефективність та інтенсивний розвиток. Загальновідомий факт, що туризм за обсягами прибутків від експорту випереджає хімічну промисловість та автомобілебудування.

Динамічний розвиток туристської галузі супроводжується розширенням інфраструктури і збільшенням попиту, що не завжди є регульованим. Такі процеси серйозно шкодять природним системам та породжують соціально-економічні проблеми. Тому в сучасних умовах індустрії туризму необхідний

пошук нових шляхів розвитку для сталого функціонування та позитивних змін в майбутньому.

Сталий туризм неможливий без дбайливого відношення до природних ресурсів та відповідального ставлення всіх учасників туристської діяльності (тих, хто надає туристські послуги та тих, хто їх споживає). Сталий розвиток передбачає економічно вигідне використання природних ресурсів без нанесення шкоди навколишньому середовищу, що супроводжується соціальним розвитком населення. Збалансованість взаємопов'язаних економічного, соціального та екологічного ефектів обумовлює функціонування сталого туризму.

Найбільш розповсюджене визначення сталого туризму надала Всесвітня туристська організація (ЮНВТО) [1]: туризм, який повністю враховує поточні та майбутні впливи в економічному, соціальному та екологічному середовищі та при цьому задовольняє потреби туристської галузі, туристів, місцевого населення та дотримується охорони навколишнього середовища.

Функціонування сталого туризму можливе при виконанні наступних принципів.

1. Використання інноваційних технологій, які спрямовані на скорочення споживання води, енергії, шкідливих викидів у навколишнє середовище та утилізацію сміття, що сприяє зниженню витрат.

2. Рівномірний розподіл туристських потоків у часі і просторі для збільшення туристського сезону, враховуючи допустимі рекреаційні навантаження на території.

3. Залучення місцевого населення в туристську галузь методом поліпшення умов праці, можливості кар'єрного росту та підвищення кваліфікації, щоб зберігати соціально-культурну стабільність місцевості.

4. Створення і координація системи громадської екологічної освіти для підвищення культури природокористування.

5. Доступність туристських послуг соціально незахищеним групам людей зберігає цілорічну зайнятість працівників туристської інфраструктури.

6. Підвищення якості та конкурентоспроможності туристського продукту.

На сучасному етапі в суспільстві відбуваються позитивні зміни, формується нове мислення, яке орієнтує на сталий розвиток. Трансформація понять та суджень соціуму призводить до виникнення нових мотивацій в туризмі, які обумовлюються споживанням туристського продукту, створеного на принципах екологічної та соціальної відповідальності.

Важливу роль в поступовій екологізації мислення відіграють засоби масової інформації, телебачення, Інтернет та спеціалізовані видання туристської літератури. Але для довгострокового сталого розвитку туризму однієї пропаганди не достатньо. Необхідною умовою є розробка та впровадження нового механізму для забезпечення сталого туризму на довгострокову перспективу. Для досягнення мети необхідно зробити комплексну оцінку та аналіз туристського потенціалу, враховуючи

економічні, природні та соціальні особливості регіону. Важливим є формування правової бази для впровадження механізму сталого розвитку туризму. Узгоджуючи соціально-економічну політику регіону з принципами сталого розвитку формується позитивний імідж регіону для туризму. Проведення інвестиційної політики допоможе покращити матеріально-технічну базу туристської інфраструктури та впровадити інноваційні технології для скорочення витрат і збереження та відновлення навколишнього середовища.

Отже, туристська індустрія безперервно еволюціонує, впроваджуються новітні технології, змінюється вектор розвитку. Для того щоб забезпечувати сталий розвиток туризм повинен постійно реагувати на зміни, які відбуваються в навколишньому середовищі та вміти швидко адаптуватися, не порушуючи основні принципи сталості в туристській діяльності.

1. Making Tourism More Sustainable – A Guide for Policy Makers /Paris, Madrid: UNEP and UNWTO, 2005. – P.11-12.

ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ УТИЛІЗАЦІЇ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ У МІСТІ СУМИ

Домащенко М. Д., канд. екон. наук, Прокопенко М. О.

Сумський державний університет, Україна

В наш час екологічні проблеми, а саме утилізація відходів, набули статусу глобальних. Так в Україні, під відходами різного виду зайнято 160 тис. га земельних угідь загальним об'ємом близько 40 млрд. тонн.

Тверді побутові відходи представляють серйозну епідеміологічну і токсикологічну небезпеку. З огляду на те, що відходи, які забруднюють навколишнє природне середовище, можуть бути використані в народному господарстві, дуже актуальною в даний час є проблема їхньої утилізації. Значну частину загальної кількості твердих побутових відходів, накопичених в Україні, становлять відходи, до складу яких входить багато цінних речовин, що свідчить про можливість і необхідність їх подальшої переробки.

На сьогодні, невирішеною залишається і ситуація з утилізації відходів у м. Суми адже дана проблема вирішується лише на локальному рівні, що не дозволяє досягти бажаних позитивних результатів. Так на території Сумського регіону виділено нове місце для вивезення побутових відходів з м. Сум, проте це лише тимчасово пом'якшило проблему сміття, тому необхідно продовжувати пошук альтернативних шляхів її подолання.

У сучасних умовах існують альтернативні методи переробки відходів, а саме: попереднє сортування, консервування на полігонах, спалювання та інші [1]. Проаналізувавши переваги та недоліки всіх існуючих методів утилізації твердих побутових відходів, можна зробити висновок, що кращим методом є переробка відходів.